

L'accentuacion occitana a mièg camin entre lo francés e las autras lengas romanicas

Rafèu Sichel-Bazin & Trudel Meisenburg

Universität Osnabrück

D'après la teoria de la fonologia prosodica, lo flus de la paraula es estructurat en constituents prosodics, organizats en una ierarquia universal, construchas sus la basa de l'organizacion morfosintactica puèi eventualament remodelats segon lor estructura fonologica, lo debit o l'estil (Selkirk 1981, Nespor & Vogel 1986). Caduna d'aquelas unitats presenta una tèsta, marcada per un accent d'ont mai proeminent que lo constituent es d'un nivèl naut dins la ierarquia. Dins la màger part de las lengas romanicas, los mots de contengut presentan una sillaba tonica definida lexicalament —en occitan, una de las doas darrièras sillabas (Roca 1999); aquò es la tèsta del constituent del nivèl pus bas, lo mot prosodic, que servís de ponch d'ancoratge pels accents tonals. En francés, per contra, la posicion de l'accent primari es definida de faïçon pòstlexicala: marca a l'encòp la tèsta e la frontièra drecha d'un grop accentual (o AP per *Accentual Phrase*, tanben *Phonological Phrase*, *Groupe Rythmique...*), que i pòt cabir mai d'un mot de contengut (Jun & Fougeron 2000, Post 2000...). La question se pausa, doncas, de saber se dins lo Sud de França lo contacte a menat a de transfèrts prosodics entre aquelas doas lengas tipologicament diferentas: se l'occitan a adoptat l'AP coma domeni per l'accentuacion e/o se lo francés miègjornal presenta qualque relíquia d'accent lexical al dintre de las APs.

Per fin de comparar entre varietats l'influéncia del frasatge sus la distribucion de proeminéncias, anotèrem dins Praat (Boersma & Weenink 2013) un còrpus de parla espontanèa (resumits de faulas) de monolingües de francés del Nòrd, de bilingües occitan-francés e de bilingües occitan-italian dels Alps. Un script permetèt d'extraire per cada sillaba se portava un accent lexical (o èra en posicion finala de mot accentogèn en francés), sa posicion dins quatre tipus d'unitats prosodicas, la durada sillabica e las valors mejanas d'F0 e d'intensitat dins la rima.

L'analisi estatistica de las donadas acosticas normalizadas revèla que los mots lexicals intèrnes a l'AP son efectivament pas accentuats en francés septentrional, que o pòdon èsser en occitan e en francés miègjornal, e que o son obligatòriament en italian. Çà que la, las sillabas accentuablas dels mots lexicals intèrnes a las APs son mens proeminentas que las que son en posicion finala d'AP, obligatòriament accentuadas dins totas las varietats, que a lor torn son mens marcadas que las que recebon un accent nuclear d'una unitat superiora. Òm vei doncas que francés miègjornal e occitan presentan un meteís sistèma accentual, intermediari entre lo francés estandard e las lengas romanicas miègjornalas.

Referências

- Boersma, Paul & Weenink, David (2014): *Praat: doing phonetics by computer* [programa informatic]. Version 5.3.56. <http://www.praat.org/>.
- Jun, Sun Ah & Fougeron, Cécile (2000): "Phonological Model of French Intonation". In Botinis, Antonis (ed.): *Intonation. Analysis, Modeling, and Technology*. Dordrecht: Kluwer, 209-242.
- Nespor, Marina & Vogel, Irene (1986): *Prosodic phonology*. Dordrecht: Foris Publications.
- Post, Brechtje (2000): *Tonal and Phrasal Structures in French Intonation*. L'Aia: Thesus.
- Roca, Iggy (1999): "Stress in the Romance languages". In Van der Hulst, Harry (ed.): *Word Prosodic Systems in the Languages of Europe*. Berlin / Nòva York: Mouton de Gruyter, 659-811.
- Selkirk, Elisabeth O. (1981): "On prosodic structure and its relation to syntactic structure". In Fretheim, Thorstein (ed.): *Nordic Prosody II*. Trondheim: Tapir, 111-140.